

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/354/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6114213265
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Deáková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6114213265.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Deákovvej a sudcov JUDr. Zity Nagypálovej a Mgr. Dušana Ďuriana, v právnej veci žalobcu Slovenská sporiteľňa, a. s., so sídlom Tomášikova 48, 832 37 Bratislava, IČO: 00 151 653, v konaní zastúpeného splnomocnenou právnickou osobou

JUDr. Roman Kvasnica, advokát, s. r. o., so sídlom Advokátskej kancelárie Sad A. Kmeťa 24, 921 01 Piešťany, IČO: 36 866 598, proti žalovaným 1/ H. J., nar.

XX. XX. XXXX a 2/ G. J., nar. XX. XX. XXXX, obaja bytom v L. L., Z. R. XX, XXX XX, v konaní o zaplatenie 1 657,55 € s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k.

14C/48/2014-81 zo dňa 30. 12. 2014,

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým v prevyšujúcej časti návrh zamietol,
p o t v r d z u j e .

Žalovaným 1/, 2/ náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovaným 1/, 2/ povinnosť zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne 1 657,55 € spolu s 8 % ročným úrokom z omeškania, počítaným zo sumy 1 533,61 € od 23. 11. 2013 do zaplatenia, trovy konania vo výške súdneho poplatku 99 € a trovy právneho zastúpenia 555,75 € na účet právneho zástupcu žalobcu, a všetko im umožnil splácať po 60 € mesačne vždy do 20. dňa v mesiaci, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozhodnutia až do úplného zaplatenia dlhu pod sankciou straty výhody splátok v prípade nezaplatenia čo i len jednej z nich (prvý výrok) a v prevyšujúcej časti návrh zamietol (druhý výrok).

Z jeho odôvodnenia vyplýva, že vec posúdil v zmysle § 52 zákona č. 40/1964

Zb. Občianskeho zákonníka, účinného do 31. 12. 2007 (ďalej v texte aj „OZ“), v zmysle zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, v zmysle § 497 ods. 1 a § 506 zákona

č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej v texte aj „ObZ“). Konštatoval, že dňa

26. 01. 2006 medzi žalobcom ako veriteľom a žalovanými 1/ a 2/ ako dlžníkmi bola uzatvorená zmluva o bežnom účte a zmluva o kontokorentnom účte s úverovým rámcom 1.095,39 € (33 000,- Sk) s premenlivou úrokovou sadzbou vo výške 10,35 % ročne pri mesačnej splatnosti úrokov k poslednému dňu v mesiaci a s konečnou splatnosťou úveru

25. 06. 2006. Z výpisu účtu žalovaných 1/, 2/ vyplýva, že 30. 07. 2013 došlo k ukončeniu kontokorentného úveru pri výške dlhu 1 533,61 € a pri debetnom úroku z nepovoleného prečerpania vo výške 100,29 €. V sadzobníku úrokových sadzieb, platnom od 01. 01. 2010, je uvedená výška premenlivej úrokovej sadzby pri povolenom prečerpaní osobného úveru k bežnému účtu 17,90 % ročne, úroku z omeškania 8 % ročne a úroku z prečerpania 8 % ročne. V danom prípade žalobca poskytol v rámci svojej podnikateľskej

činnosti ako veriteľ žalovaným 1/, 2/ ako dlžníkom kontokorentný úver k ich bežnému účtu, teda peňažné prostriedky do určitej sumy za odplatu v podobe úrokov pre ich osobnú potrebu na základe vopred pripraveného zmluvného dojednania, ktoré nemohli žalovaní ovplyvniť. Predmetnú zmluvu o úvere v zmysle § 497 ods. 1 Obchodného zákonníka tak možno považovať za zmluvu spotrebiteľskú, hoci v čase jej uzavretia účinný Občiansky zákonník ju medzi také nezaraďoval. Nejde však o spotrebiteľský úver v zmysle § 1 ods. 2 písm. d) zákona

č. 258/2001 Z. z.. Podľa výpisu z účtu boli žalovaní 1/, 2/ v omeškaní s viacerými úhradami, v dôsledku čoho žalobca úver dňa 30. 07. 2013 zosplatnil. Ku tomuto dňu predstavovala dlžná a aj pred okresným súdom uplatňovaná suma 1 533,61 €; pozostáva z istiny vo výške 1 055,40 €, splatných úrokov a poplatkov vo výške 438,21 €, ktoré sa dňom ich splatnosti stali súčasťou istiny v zmysle časti IV. bod 6 Všeobecných obchodných podmienok,

resp. zmluvy. Podľa výpisu z účtu žalovaných 1/, 2/ a podľa vyjadrenia žalobcu predstavuje debetný úrok z nepovoleného prečerpania príslušenstva k 30. 07. 2013 sumu 100,29 €, ktorá tvorí spolu s debetným úrokom vo výške 23,65 € za obdobie od 31. 07. 2013 do 22. 11. 2013 žalované príslušenstvo istiny, celkom vo výške 123,94 €. Nárok žalobcu na zaplatenie 1 657,55 € preto okresný súd považoval za dôvodný.

Úrok z úveru bol dohodnutý v zmluve vo výške 10,35 % ročne; od 01. 01. 2010 platila úroková sadzba vo výške 17,90 % ročne (§ 502 ods. 1 Obchodného zákonníka). Úrok z úveru je možné požadovať len do dátumu zosplatnenia úveru (viď rozhodnutie NS SR sp. zn.

4 Obo 143/1998 zo dňa 01. 07. 2000), v danom prípade do 30. 07. 2013, preto súd žalobcovi nepriznal nárok na zaplatenie zmluvného úroku vo výške 10,35 % ročne z istiny 1 533,61 € od 23. 11. 2013 do zaplatenia a v tejto časti návrh zamietol.

Okresný súd priznal navrhovateľovi aj úroky z omeškania v zmysle § 369 ods. 1 ObZ, účinného vzhľadom na čas vzniku záväzkovo právneho vzťahu medzi účastníkmi konania od 01. 02. 2013 (§ 768k ods. 3 Obchodného zákonníka), 8 % ročnú sadzbu, uvedenú v sadzobníku úrokových sadzieb, platných od 01. 01. 2010 (7.4.4.VOP), ktorá spĺňa podmienku stanovenú pre spotrebiteľské vzťahy, kde dlžníkom je spotrebiteľ a neprekračuje výšku podľa predpisov občianskeho práva (od 23. 11. 2013 vo výške 8,25 % ročne s poukazom na ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., účinným pred 31. 01. 2013 vzhľadom na čas vzniku záväzkovo právneho vzťahu medzi účastníkmi konania) § 10c Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z.). Na základe toho súd priznal žalobcovi nárok na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 1 533,61 €, počítaným od 23. 11. 2013, do zaplatenia.

V zmysle § 160 ods. 1 O. s. p. umožnil žalovaným 1/, 2/ dlh splácať v 60 € mesačných splátkach. Úspešnému žalobcovi priznal aj náhradu trov konania, spočívajúcich v zaplatenom súdnom poplatku vo výške 99 € a trov právneho zastúpenia vo výške 555,75 € na účet jeho právneho zástupcu v zmysle § 149 ods. 1 O. s. p., vychádzajúc pri tom z ustanovení vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov.

Proti tomuto rozsudku vo výroku o zamietnutí návrhu podal odvolanie navrhovateľ. Poukázal na to, že v konaní došlo k vadám, uvedeným v § 205 ods. 2 písm. f), pretože rozsudok súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a postupom súdu prvého stupňa mu bolo odňaté právo konať pred súdom (§ 205 ods. 2 písm. a) v spojení s § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p.). Rozhodnutie súdu prvého stupňa o nepriznaní úrokov v tom, že úrok z úveru je možné požadovať len do dátumu zosplatnenia úveru, vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Tento svoj právny názor súd prvého stupňa bližšie neodôvodnil, teda z odvolania ním napadnutého rozhodnutia je nezistiteľné, o aké zákonné ustanovenia, prípadne ustanovenia zmluvy, súd prvého stupňa tento právny názor opiera, ani to, akými právnymi úvahami sa pri formulácii tohto právneho názoru riadil. Ani rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 01.07.2000 sp.zn. 4 Obo 143/1998, na ktoré súd prvého stupňa odkázal, neobsahuje žiadne odôvodnenia takéhoto právneho názoru. Vzhľadom na absenciu riadneho odôvodnenia odvolaním napadnutého rozsudku, týkajúceho sa zamietajúceho výroku žalobca, sa môže obmedziť len na konštatovanie nesprávneho názoru súdu prvého stupňa a uvedenie právnych dôvodov, o ktoré opiera svoj nárok na zaplatenie 10,35 % ročného úroku zo sumy 1 533,61 € od 23. 11. 2013 do zaplatenia. Podľa ustanovenia bodu 7.4.2 Všeobecných obchodných podmienok, ktorými súd prvého stupňa na pojednávaní riadne vykonal dokazovanie, úver sa úročí denne odo dňa poskytnutia úveru vrátane do dňa predchádzajúceho dňa splatenia úveru vrátane. Z tohto ustanovenia VOP k posudzovanej zmluve, ktoré sa stali súčasťou zmluvného vzťahu podľa § 273 ods. 1 ObZ je zrejmé, že platenie úrokov bolo dohodnuté až do splatenia úveru; nie len do zosplatnenia úveru. Súd prvého stupňa toto zmluvné ustanovenie neaplikoval vôbec, pričom odmietnutie jeho aplikácie ničím

neodôvodnil. Zákonná úprava neobsahuje žiadne ustanovenia, z ktorých by bolo možné vyvodiť taký právny záver, ku ktorému dospel súd prvého stupňa (súd prvého stupňa napokon ani žiadne zákonné ustanovenia, z ktorých prezentovaný právny záver vyvodzuje, neuvádza). Ak by medzi účastníkmi konania nebolo dohodnuté, že úrok sa platí až do splatenia úveru (bod 7.4.2 VOP), takýto záver by vyplýval z platnej dispozitívnej právnej úpravy Obchodného zákonníka. Medzi účastníkmi konania bolo zmluvne dohodnuté, že úrok sa platí až do splatenia úveru. Takáto zmluva nie je v rozpore so žiadnym kogentným ani dispozitívnym zákonným ustanovením; naopak rovnaký záver vyplýva i z platnej právnej úpravy Obchodného zákonníka. Súd prvého stupňa v tomto smere vec nesprávne právne posúdil najmä preto, že neaplikoval ust. bodu 7.4.2 VOP, pričom vôbec neodôvodnil, prečo na toto zmluvné dojednanie pri rozhodovaní neprihliadol. V zmysle § 157 ods. 2 O. s. p. okresný súd nedal odpoveď na podstatné zásadné otázky prejednávanej veci, a preto porušil právo účastníka na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti. Rozhodnutie okresného súdu ohľadom napadnutej časti výroku rozhodnutia je nepreskúmateľné pre absenciu akéhokoľvek odôvodnenia, preto žiadal, aby odvolací súd zrušil rozsudok okresného súdu a vec vrátil v napadnutej časti na ďalšie konanie, prípadne, aby zmenil v odvolaní napadnutej časti rozsudok a uložil žalovaným povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 10,35 % ročný úrok zo sumy 1 533,61 € od 23. 11. 2013 do zaplataenia v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku, ako aj náhradu trov konania, spočívajúcich v trovách právneho zastúpenia na účet alebo k rukám právneho zástupcu žalobcu. Žalovaní 1/, 2 sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrili.

Krajský súd, ako súd odvolací, prejednal odvolanie v zmysle § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 1, 2 O. s. p. a rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil.

Podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Odvolací súd preskúmaním veci dospel k záveru, že okresný súd vec správne skutkovo a právne posúdil, jeho rozhodnutie zodpovedá náležite zistenému skutkovému stavu, vyplývajúcemu z listín, doložených v súdnom spise a je odôvodnené v súlade s § 157 O. s. p.. Skutkové a právne závery prvostupňového súdu, uvedené v rozsudku, sú v prejednávanom prípade správne. Krajský súd sa v podrobnostiach s jeho odôvodnením stotožňuje a na ne odkazuje.

Právny vzťah účastníkov bol založený na základe zmluvy o bežnom a kontokorentnom účte zo dňa 26. 01. 2006. Ku dňu 30. 07. 2013 žalobca úver zosplatnil, vzhľadom na porušovanie zmluvných podmienok žalovanými 1/, 2/. Žalovaný 1/ nárok žalobcu uznal v plnom rozsahu a požiadal o možnosť dlh splácať. Záver okresného súdu, spočívajúci v názore, že nárok žalobcu na úrok vo výške 10,35 % ročne má žalobca len do dátumu zosplatenia úveru, t. j. do 30. 07. 2013 je správny.

Aplikačná prax súdov sa otázkou priznania úrokov za úver po splatnosti pohľadávky, a teda popri úroku z omeškania či iných sankciách, už zaoberala. Najvyšší súd konštatoval: „Odvolací súd v tejto súvislosti upozorňuje, že dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania (§ 369 ObZ) - uznesenie NS SR vo veci 4 Obo 143/1998“. V rozsudkoch súdov sa zmluvné dojednanie povinností platiť úroky popri úrokoch z omeškania označilo za obchádzanie zákonného pravidla zakotveného v § 517 ods. 2 OZ o administratívnom strope úrokov z omeškania.

Za úver nepochybne možno dohodnúť úroky a možno dohodnúť aj obdobie na užívanie finančných prostriedkov (úverové obdobie). Zákon umožňuje dodávateľovi na určitú dobu (do splatnosti) podľa jeho predstáv poskytnúť úver a vypýtať si za to dohodnuté úroky. Od začiatku sa prirodzene sledujú úroky na dohodnutú dobu, ktorej koniec završuje

tzv. splatnosť úveru. Zo zákonom stanovených dôvodov, napr. nesplácanie úveru (má dodávateľ tiež právo splatnosť posunúť). Niet zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť úroky popri úrokoch z omeškania. Ak úver nie je splatený po splatnosti, zákon priznáva za zadržovanie finančných prostriedkov sankcie, či už zákonné (úroky z omeškania s kogentne

stanoveným limitom) alebo zmluvné (napr. zmluvná pokuta) (rozsudok Krajského súdu v Prešove z 30. 06. 2015 sp. zn. 6Co/190/2014).

Úrok predstavuje cenu peňazí, ktorý pokrýva absentujúci zisk veriteľovi a je splácaný v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky, ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty, získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru vrátane úrokov, kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. V tomto rozdieli spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľa. Teda nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem vyvinúť úsilie, smerujúce ku skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky na vymoženie jednorazovo zosplatnenej pohľadávky (úveru). Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinností a plnenia a veriteľ by naďalej inkasoval úroky zo sumy, ktoré by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil; de facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa poprel účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval, akoby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré by mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Tým by bola založená nerovnováha medzi dodávateľom a spotrebiteľom, ktorá nemôže požívať právnu ochranu, navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a domôcť sa jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov od spotrebiteľa a nemusí strpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia; počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav, založený jednostranným predčasným zosplatnením úveru. Ak existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka, robí absolútne neplatnou. V protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 a § 3a Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z.. Ak by sa žalobca odplatných plnení napriek vyššie uvedenému výkladu neplatnosti dojednaní dovolával aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatnení úveru, neprešli by tieto nároky testom citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka a Nariadenia vlády.

Úroky sú cenou a nemožno ich zamieňať za úroky z omeškania. Cenu (odplatu) za úver má žalobca právoplatne priznanú a mohol si ju už začať vymáhať.

Odvolateľ predovšetkým namieta, že okresný súd neodôvodnil svoje rozhodnutie, a preto je nepreskúmateľný. Odvolací súd s týmto názorom nesúhlasí; tento odvolací dôvod neobstojí. Okresný súd s odkazom na judikatúru Najvyššieho súdu odôvodnil, prečo zamietol nárok žalobcu v časti ohľadom zmluvných úrokov len do zosplatnenia úveru. Rozhodnutie odvolacieho súdu je správne, odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Odvolací súd preto rozsudok okresného súdu vo výroku napadnutom odvolaním ako vecne a právne správny potvrdil, a to aj vo výroku o trovách konania, osobitne odvolaním nenapadnutým.

O trovách odvolacieho konania krajský súd rozhodol tak, že v odvolacom konaní úspešným žalovaným 1/, 2/ náhradu trov konania nepriznal, pretože im žiadne nevznikli, zo spisu nevyplývajú a ani si ich neuplatnili.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.